

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Ondřej Gola

Název práce: Fenomén udavačství a kolaborace v Protektorátu Čechy a Morava ve vybraných příkladech

Vedoucí práce: ThLic. František Burda Th.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Tomáš Petráček Ph.D., Th.D.

Téma práce: zabývá se etickým a transkulturním zhodnocením fenoménu kolaborace a udavačství v konkrétním historickém kontextu

Téma bylo v literatuře: průběžně zpracováváno

Jazyková a stylistická úroveň práce: uspokojivá

Rozsah práce: dostatečný

Použitá literatura: ještě odpovídá potřebám a charakteru práce

Citace v textu: celkově odpovídají.

Formální stránka práce: ještě uspokojivá, řada překlepů

Cíl práce: prezentovat různé aspekty fenoménu udavačství a jeho dopadů a vyrovnání se nimi

Úroveň závěrečné práce: dostatečná vzhledem k nárokům na BP, přesto lze vznést řadu kritických otázek. Autor si vybral nosné a zajímavé téma a klade si důležité cíle, mohl nicméně využít mnohem širšího spektra odborné literatury nejen k historickému kontextu, ale i k samotnému zhodnocení etických aspektů. Někde práce připomíná jen výpisky z jedné, byť vhodně zvolené, publikace, autor by měl umět v BP kombinovat více zdrojů. Zvolené příklady udavačství zajatých parašutistů se jeví jako méně „příkladné“, mnohem lepší by bylo se věnovat místnímu obyvatelstvu. Mezi motivacemi k spolupráci patří i zklamání z konce demokratického Československa či docela obyčejný konformismus a pragmatismus. Práce na řadě míst připomíná spíše nahodile vybrané teze než promyšlenou reflexi fenoménu. Čekal bych i vyrovnání se s otázkou, že česká populace kolaborovala a udávala v míře větší než jiné evropské země, což je teze, která je široce zakotvena v obecném historickém povědomí (ačkoliv se zřejmě jedná o nacisty vytvořený a šířený narativ). Dalo by se mluvit i tenké hranici mezi hrdinstvím a zradou udavačství, které právě Doležalova práce tematizuje, kdy mluví o rozhodujícím momentu Čurdovy návštěvy rodiny, bez které by možná Čurda zemřel jako hrdina spolu s ostatními. A konečně chybí reflexe dopadů na lidství udavačů, které Doležal dokumentuje i na dochovaných fotografiích Čurdovy tváře.

Ocenit lze vlastní výzkum autora, přestože ani zde nevytěžil ze samotné problematiky i materiálu, který shromáždil tolik, kolik se mu nabízelo.

Otázky k obhajobě:

Nelze koncept obětního beránka aplikovat i na zacházení s udavači a údajnými udavači a kolaboranti po konci války, ve smyslu, že na ně byla naložena vina a frustrace společnosti jako celku? Viz veřejné hanobení kolaborantů ve Francii či Holandsku či nevinné oběti typu Josefa Šusty?

Existuje nějaká „prevence“ udavačství? A proč étos svobody a národa první republiky nezapůsobil dostatečně v tomto smyslu?

Jaké jiné transkulturní koncepty by se k fenoménu udavačství daly použít?

Datum: 31.5. 2023

Podpis